

26. Nov. 1842

FAKTA

Dato:

26. Nov. 1842

Sidetæl:

Dagbog A, side 94-96

Dagbogens placering:

Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:

Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit

Liv, København 1967, s. 123; Jesper

Svenningsen (red.): Seks år af et liv.

Johan Thomas Lundbye – Dagbøger

om tro, skæbne, kunst og kærlighed,

København 2018, s. 132-133

TRANSSKRIFTION

26 Nov.

Moder¹ er idag ikke rask, hun har lagt sig; vi have det Haab, at det kun er hendes sædvanlig slemme Hovedpine. Stakkel! hun er meget bekymret for Joachim.² Hun føler vel neppe de Byrder hun maa bære, aldrig hører jeg hende klage over at Livet er hende glædetomt. Hendes Hænder, som før var bløde hærdes ved det haarde Arbeid, hun maa gjøre, ja, en Karl, som forleden hjalp hende, og som har ●95● kjendt hende paa Frederiksværk, og maaskee der modtaget Godt af hende, sagde: Kors! hvad Fruen nu maa gaae! Saaledes gaaer Dagene hen ikke uden at vi maa savne ham, der dog ikke lod os savne Beqvemmelighed, ihvorvel han kun havde Lidet at give af. I Krogen ved Vinderød Kirke saae jeg de sænkede hans Kiste ned, der hviler han i Fred, og Gud har været ham en naadig Dommer.

– – – Hvad skrev jeg igaar? Gud hjælpe mig, skulde min Lykke afhænge af saa matte Ord; men stod jeg for hende,³ da behøvedes intet Ord og hun skulde dog læse Spørgsmaalet i mit Øie. – Mine glade Dage blive færre og færre – jeg gjorde mig en Glæde af at male et lille Skovparti,⁴ strax de første Dage, jeg var flyttet hertil,⁵ og troede ret deri at lægge min hele Stemning; hvor tit har jeg ikke siddet i den kjære Vinderød Skov eller paa Højbjerg og vel mægtigt følt Naturens Trøst i den dybe, dæmrende Dal lige nedenfor Carlsgave Allee, hvor tit sad jeg ikke der, naar noget gik mig imod. Jeg kunde da reise mig og være bedre tilmode, thi Naturen havde paa disse Steder en Alvor og Ro, der deals harmonerede med min egen Stemning og tilmed var istand til at mildne den. Noget saadant tænke jeg paa, men blev igjen nedslaaet, da Høyen⁶ paa sin Forelæsning yttrede, at saaledes tænke de unge Kunstnere tit: at de male af en indre Trang, naar de kun i Virkeligheden gjøre et Studie. Jeg har jo aldrig søgt i Skovenes Dybder Motiver til mine Malerier, og dette kan ●96● da vel ikke komme over: et kludderagtigt Forsøg. O, hvad er vel det Hele, naar vi gaae med Ormen i Hjertet, den, der gnaver paa vor Moralitet, den gnaver ogsaa paa vort Livs Lykke. –

¹ Cathrine (Trine) Lundbye, f. Bonnevie (1792-1863).

² Lundbyes yngste lillebror, Joachim E. Lundbye (1826-1897), der klarede sig dårligt i skolen.

³ Louise Marie Neergaard (1816-1895).

⁴ Ejer ukendt, muligvis ikke bevaret (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 128a).

⁵ Lundbye havde en måned forinden fraflyttet sit lejede værelse hos kontrollør Schoubye på Frederiks Hospital og var flyttet hen hos sin mor i Kastellet.

⁶ Kunsthistoriker N.L. Høyen (1798-1870).

94 | det være signdigt at give forstyrende ind: Dones Hs. Jy har
fortalt af denne Mandes Gader at hvide, ja, meget mere, Jy har
Armad og Mangel maaskee i vente - det kan Jy naelig see
i maade for Jy har faalt at Kunstverens Liv er dog rigt.
Denne Hjedsom og et arligt Hjerte er, hvad Jy har at hvide
Dem, det er nok til at skabe den her oste Lykke som Jorden
kan give, den Fattiges Lykke er ikke ringere end den Riges.
Jy kan saa daarlige skjulte mit, hvad der foregaar i mit
Indre, at de sikkert alt med have bemerket, at Jy blev
glad, naar de traadte ind, ~~hvis de ikke havde~~
naar de henvendte Dem til mig, naar Jy torde sidde
ved Siden af Dem og tegne. Denne Glæde har Jy aldrig
faalt ved nogen anden Riges Henvendelse, og det traad Jy er
Hjenslighed, saa seer og uskyldig, at Jy dengang tor bygge
min Tæmtilde Lykke. Jy har været tilfreds og lykkelig ved
hvad Hjelpeens Hvidel har tildeelt mig i men Jy kan næsten
ikke fatte denne Tanke: at Louise Mergens vil kalde sig
min. Hvor skal Brydret næmme en saadan Fryd!
O Gud! er saadan Fryd skal aldrig spren-
ge mit beklemte Brydret. Min er for god - Jy er for saag.

26 Nov.

26 Nov

Mads er idag ikke rask, Min har lagt sig, vi have det
klaab, at det kan er hendes sadvanlige stemme blandt mine.
Hakkel! Min er meget bekymret for Jachim. Min føler vel
meget de Brydret Min maa have, aldrig høret Jy hendes dle-
me over at Læst er hendes glædetomt. Mandes Mønder, som
for var bløde hørdes ved det hørde Arbeid, Min maa gjø-
me, ja, en Mand, som forleden hjalp hende, og som har

hjørnt hende paa Frederiksberg, og maaskee der maadtiget 95
galdt af hende, sagde. Hovs! Hvad Friis er nu maa gaar!
Saaledes gaar Legene her ikke inden at i maa saune
ham, for der dog ikke lad os saune Begremselighed, ikkør-
vel han kun havde Lidet at give af. Skraagen ved Vinder-
rod tænkte saerlig de saandede hans kiste med, der hviler
han i Fred, og Gud har været ham en maadig Dammes.
— — Hvad skrev jeg igaar? Gud hjælp mig, skulde
min lykkelige afkange af saa maatte Ord; men stod jeg for
hende, da behøvedes intet Ord og kun skulde dog kasse
Springmaalet i mit Pic. — Mine glade Dage blive for-
ne og færre — jeg gjorde mig en Glæde af at male et
bille Skopart, strax de første Dage, jeg var pligtet her-
til, og traede vel deri at lægge min hele Stemning;
hvori til har jeg ikke siddet i den kjære Vinderod Skov
eller paa Blotjern og vel inægtigt følt Naturens Taaet
i den dybe, dæmmede Dal lige nedenfor Carls gave
Allee, hvor til sad jeg ikke der, naar noget gik mig i-
mod. Jeg kunde da reise mig og være bedre tilmode, thi
Naturen havde paa disse Steder en Alvor og No, der dels
harmonerede med min egen Stemning og tilmode var
i stand til at mildne den. Noget Saadant tænkte jeg paa,
men blev igjen nedslaaet, da plajen paa sin Troels
mig gik, at saaledes tænke de unge Kunstnere til:
at de male af en saadan Troang, naar de kun i Virke-
ligheden gjøre et Studie. Jeg har jo aldrig sagt i Skov-
nes Dybde Motiver til mine Malerier, og dette her

96 da vel ikke kommer over: et blødderagtigt Fjersøj.
O, hvad er vel det plede, naar vi gaar med Comen
i Hjertet, den, der graver paa vor Moralitet, den
der graver og saa paa vor Lias Ljpho. —

29. Nov.

En Dyrsmaler man vel satte sig ind i Dyreriget, inden det vil
hans Aender blive kalde og døde. Jeg grider derfor med Døjjæ-
lyst Lideligheden, naar den gives til at see, naar man kommer
med Kreaturer. En svær Tyr skulde idag slægtes hos Friedewaldt,
og jeg gik derfor i gaar Eftermiddags i et grøndigt Fjersøj til jagens
berg. Helt for at see Vinkningen af det bedrøvede Øjeblik, og dog
er jeg ingen Ven af slige Døddel-scener, kan ikke engang net godt taale
at see Blod, Mis-handlinger af Dyr, store eller smaa, til Gavn
eller Skade. Denne svære Tyr har jeg selv tegnet, har seet den inden-
for de svære Lemmer og det elverlige Lindelag, der ikke rigtig godt
thlled andre end en bornholmsk Njgte til passe den; den samme
Njgte var redentlig beraget: den har aldrig gjort mig nogen
Fortrød og nu man jeg dog lette den hen, naar den skal bindes.
Med en imdelig Følelse betragtede jeg dens sidste korte Vandring og
Tilberedelse. Med nogen Varsomhed og med mange Øgde Ønd-
lagde man den et Par fersvartige Strikker om Halsen og harit
slavedet tæt til en indrammet Pjanz, havde den derpaa et Klæde
for Øinene; men da dette faldt af, lagde jeg Mærke til at Slagteren
holdt Øgen hej ved sig, som om Tyren ved Sejret af den skintte
kønne Gertinde, nogen Tanker var, hvad der først stod der.
Dog blødderne faldt det svære Blig, og i samme Nid styrtede Sejret
med et Nidtryk af Lomerte, og jeg kan bedre sige Gni, i Aevant
Lem som altid giver en vald som Lid noget med sels faldt. Posten